

שאלות על שאלות

למי הקרישו את יצירותיהם

לאסטרונם כמוני.
* הסופרים היומרי וסטיפאן ווינסנט בנט, על אחד מספריהם שהוקדש לילדיהם: „לסטיפאני, תומאס ורחל — היצי רות המשותפת האחרת שלנו.“

* ההומוריסט פ. ג'ורג' וודהאוז, על אחד מספריו: „מוקדש לבתי האהובה, שלא עזרתה והתעניינותה הייתי משלים ספר זה בפתח ממחצית הזמן.“

* הקומפוזיטור ג'ורג' גרשוין, על אחת מיצירותיו: „מוקדש לאבי, שהעריך את כל יצירותי אף על פי שלא הבין אף אחת מהן.“

* ההומוריסטית נטי מקדונלד, על ספיה הביצה ואני: „מוקדש לאחותי ברי, שתמיד האמינה כי אני מסוגלת לבצע כל שטות שתעלה על דעתה.“

* הסופר מארק טוויין, על ספרו עשרת המיליונים: „מוקדש לאשתי היקרה שהייתה לי לעבוד והלכה לקולנוע שלוש פעמים בשבוע לבדה (כך אני מקווה). לחברת הקבלנות בינו את בינו, על שלא הקימה שום בנין חדש בקירבת דירתי בששת החודשים האחרונים. ולחברת זאקס בעיני, עבור התחתיים מתוצרתה שאינם מתקמטים בשעת הישיבה ליד שולחן הכתיבה.“

* הקומפוזיטור פייטרו מאסקאני, מחבר קנאת בן-כפר, על האופרה שלו המסכה: „מוקדש לעצמי בהוקרה רבה וכי את כבוד לאמנותי הגדולה והבלתי-מושחיתת.“

* האסטרונם יוהאנס קפלר, על ספרו האסטרונומיה: „הספר הזה נכתב כדי שיעיניו בו היום או בעוד מאה שנה. הוא יכול לחכות, בהתחשב עם העובדה כי הקדוש ברוך הוא חיכה יותר מששת אלפים שנה על המדע המדויק.“

ביצד למרו בבית-ספרם

מוריו כעצמן ושקדן מושבע.
* תומאס אלורה אדיסון, שלזכותו נרשמו יותר מ-1500 המצאות שונות, גורש מהקולג' בשנה הראשונה, בטענה ש„טפשות מעמידה בסכנה את לימודי הכיתה כולה.“

* פילדמארש ברנרד לו מונטי לומלי, איש הצבא הבריטי המזוהר, תואר בתעודת בית-ספרו משנת 1950: „6למדי מפרג ברחם לגילו.“ האקמיה הצבאית בסאנל-הרסט סירבה לקבלו בגלל ציוני הנמיכים.

כל מי שטוען כי לא כל משוגע הוא גאון — צודק בהחלט. אולם נראה ששגעונות קטנים היו אופייניים לאנשים גדולים בכל השטחים ובכל הדורות. השגעונות השגעוניים ביותר לוקטו בעמוד זה, מסודרים לפי נושאייהם, לנוחיותם של גאוני בעתיד.

מהיבן שאבו את השראתם

* ז'אק אהב לכתוב כשהוא מאזין לקול קיש-קוש כלי אוכל במטבח.
* הקומפוזיטור ריכארד וואגנר כתב אך ורק כשהוא לבוש בחלוק משי.

* הקומפוזיטור לודוויג וואן ביטהובן נהג לשפוף על עצמו בכל שעה דלי מים קרים.

* הסופר הצרפתי וויקטור הוגו היה מתיישב לכתוב רק לאחר נסיעה על גגה של כירכרה.

* הסופר האנגלי צ'ארלס דיקנס כתב רק לאחר משחק אישוקי, ולאחר שהעי מיד על שולחן הכתיבה צינצנת מלאה פרחים רעננים.

* המשורר הגרמני פרידריך פון שילר החזיק במגירת שולחן הכתיבה שלו באופן קבוע תפוח רטוב.

* הקומפוזיטור וולפגאנג אמאד-דאוס מוצארט נהג לכתוב לאחר משחק כליארה, שהיה מעדיף לשחק לרוב נגד עצמו.

* הסופר הצרפתי הונורה דה-באלזאק כתב אך ורק כשהוא לבוש גלי-מת נזיר.

* הקומפוזיטור יוהאנס בראהמס כתב רק תוך כדי שתיית אינסוף ספלי קפה, שאותו הכין במו ידיו משום שאיש לא הצי ליה לחלוט קפה חריף כפי שאהב.

* הסופר הרוסי אנטון צ'כוב אהב לכתוב בחדר מלא אנשים צעירים שרים ומנגנים בסנתר.

* הסופר מארק טוויין נהג לאכול, בימים בהם כתב, רק ארוזה אחת ליום, מור-כתב מארבע ביצים קשות, שפע פילפל שחור וקפה.

* הסופרת הצרפתית ג'ורג' סאנר, המפורסמת כאחותו של הקומפוזיטור פרדיק שופן, נהגה לעשן בשעת כתיבה סיגריים.

* הקומפוזיטור אנטוניו דבוי

מה אמרו לפני מותם

* מונטיין, המסאי הצרפתי הנודע: „הייתי רוצה שהמות יבצא אותי כשאני שור תל כרוב בגינתי ואדיש בהחלט לכואו.“

* אליזבר קרמוווד, כשהוצעה לו הסעודה האחרונה לפני מותו: „אין בדעתי לא לאכול, לא לשמות ולא לישון. כל חפצי הוא להסתלק מן העולם מהר ככל האפשר.“

* הסופר לב טולסטוי, שפיתח ב-שנותיו האחרונות פילוסופיה של דת העברי דה ואף התיישב באחוזה כפרית: „אולם הי-איכרים — כיצד מתים האיכרים?“

* המשורר היינריך היינה, שנש-אל על ערש מותו אם הוא מאמין בהישארות הנשמה: „כן, אלוהים זורק אותה עם האמור נה, ממש כשם שהקצב משליך עצם בתוך נתח הבשר.“

* המשורר דורר בירון: „עלי לר-שון עכשיו.“

* ד"ר וויליאם האנטר, רופא אני-גלי מפורסם בעתו: „הלואי יהיה לי כוח ליטול את העט בידי ולכתוב כמה קל למות!“

* הסופר האמריקאי הנרי דוד תורו: „אני עוזב את העולם הזה בלי כל חרטה.“

* נשיא ארצות-הברית ג'ורג' וושינגטון: „זה טוב.“

* הסופר א. הנרי (סינדי פורטר), בצטטו שירעם אמריקאי: „העלו את האור. אניני רוצה לחזור הביתה כחושן.“

* נשיא ארצות-הברית תיאודור רוזוולט: „כבו את האור, בבקשה.“

* הסופר אדגאר אלן פו: „אלו-הים! עזור לנשמת!“

* נשיא ארצות-הברית תומאס ג'פרסון: „את נשמתני אני נותן לאלוהים ואת בתי למולדת.“

* המשורר האנגלי ג'והן קיטס: „אני מרגיש כיצד הפרחים צומחים מעלי.“

* סוקרטס, לפני שותו את כוס התר-עלה, כפי שגזר עליו בית-הדין האתונאי: „קריטו, אנו חייבים תרנגולת לאסקולפיוס. דאג נא לכך שיחזירה לו.“

* הסופר פרנסוא ראבליי, מחבר גרגנטוא ופנטגרואל: „הורידו את המסך, הי-קומדיה הגיעה לקיצה.“

* המלכה אליזבת הראשונה מ-אנגליה: „כל נכסי בעד רגע אחד של זמן!“

* הסופר איסקאר וויילד: „אני מת, כפי שחייתי, בבזבזנות מופלגת.“

* הסופר הצרפתי וולטיר, שהיה מפורסם ככופר: „אלוהים יסלח לי. הוא רגיל לכך.“

* סיר ואלטר ראליי, המדינאי הי-בריטי המפורסם מימי אליזבת הראשונה אל תליונו: „הראה נא לי את הגרזן. הוא הי-רפואה אשר תרפא אותי מכל מחלותי.“

* הקומפוזיטור לודוויג וואגנר ביטהובן, שהתחרש לליל בשנותיו האחרונות: „בשמים אשוב ואשמע את 'יצירותי'.“

מה אמרו זה על זה

וויכטור: „איה קשר יש בין אוסקאר שלנו לבין האמנות, פרט לכך שהוא סועד ליד שולחנותינו ומלקט מעל צלחותינו שזיפים למען הפרפרת שהוא מוכר אחר-כך בערי-השדה?“

* הקומפוזיטור ריכארד וואגנר: „שומאן הוא מוסיקאי מחונן מאד, אך יצור בלתי-נסבל. אין אדם יכול לדבר כל הזמן בעצמו.“ * רוביט שומאן: „וואגנר הוא אדם משכיל ומוכשר, אבל הוא מדבר ללא הרף, משום כך אי אפשר לשחות במחוי-צתו שעה ארוכה.“

* איזאק ניוטון, איש המדע המפור-סם, מגלה החוקים היסודיים של הפיסיקה הי-חדשה, נחשב בבית ספרו ללא-יוצלת, וכי-של ברוב הבחינות.

* סיר ווינסטון צ'רצ'יל, ראש מ-שלת בריטניה לשעבר, גורש פעמים אחדות מ-בית-הספר העממי, עבר בקושי רב את בחי-נת הכניסה לאוניברסיטת הארווארד, היה גם שם התלמיד המפגר ביותר ונכשל לחלוטין בלאטינית. אביו מסרו לבסוף לאקדמיה צבא-ית באמרו: „כדי ליהפך לעורר-דין, אין ווינסטון פיקה די הצורך.“

* יאן סמאטס, ראש ממשלת דרום-אפריקה לשעבר, למד קרוא וכתוב רק בגיל 12. אביו אמר עליו כי הוא „יצור מוזר וחי-סר-שכל.“

* צ'ארלס דרווין, מחבר מוצא המי-נים ומניח היסוד לכל הביולוגיה החדשה, צויין עלידי מוריו כ„מפגר מבחינה שכלית.“ גורש מאוניברסיטת אדינבורו בתום השנה הי-שנייה ללימודיו בגלל כשלון בבחינות.

* הסופר ג'ורג' ברנארד שו הי-טיין בבית-ספרו רק בהמצאת תירוצים ואמ-תלות על היעדרו מהשיעורים. היה ידוע בין

מה לקחו בצאתם לגלות

לאחר שנידון למאסר בעוון הומוסקסואל-ים: „הבטחה של קיצבה בסך 10 ליי"ש לחודש מאשהו.“

* לייב טרוצקי, יוצר הצבא האדום, בברחו מברית-המועצות לאזר, שהוכרז כסו-טה: דרכון מזוייף.

* פרופסור אדברט איינשטיין, בצאתו מגרמניה בראשית עליית הנאצים: את כינורו החביב ביותר.

* תמיסת-קדם, מפקד הצי האתונאי שהוגלה לפרס: 80 טאלנטס (בערך 200 אלף ל"י).

* המשורר הרומאי אוויד (פוי-בליוס אווידיוס נאסו), שהוגלה מרומא לאחר חיבור ספר שירים ארוטי ועו: 15 העתקות מספר המטאמורפוזות שלו שלא הספיק לה-גיהם כמו ידיו.

* המשורר האיטלקי דאנטה אליגיירי, מחבר הקומדיה האלוהית שגלה מפלורנץ בשל התנגדותו לשלטון האפיפיור: רשימה של חובותיו ונושיו.

* ג'יימס השני, מלך בריטניה, שברח להאג אחרי שהפארלאמנט החליט להדיחו: את חותם המלכות.

* נאפוליון, קיסר צרפת, שהוגלה לאי אלבה: את חרבו.

* המשורר האנגלי דורר בירון, בצאתו את אנגליה לצמיתות לאחר שעורריה משפחתית: את רופאו הפרטי.

* מלך צרפת לואי ה-18, בכרתו מצרפת עם שובו של נאפוליון: זוג משקפי שמש.

* הסופר אמיל זולא, בכרתו לאנ-גליה לאחר הגנתו האמיצה על הקפיטן דריי-פוס: את תוכן ארנקת של אשתו (75 ל"י). * אוסקאר וויילד, בגלותו מבריטניה